

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce **Mgr. J. P.**, zastoupeného JUDr. Marcelou Kislingerovou, advokátkou se sídlem Sladkovského 767, Pardubice, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 3. 2006, vedené u Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, pod sp. zn. 54 Cad 56/2006, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, ze dne 17. 10. 2006, č. j. 54 Cad 56/2006 - 29,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovaná **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 28. 3. 2006 rozhodla žalovaná tak, že žalobci výplata starobního důchodu podle § 37 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 155/1995 Sb.“) nenáležela, protože byl v období od 10. 1. 2005 do 31. 12. 2005 zaměstnán v pracovněprávním vztahu sjednaném na dobu neurčitou. Uvedla, že tím došlo za toto období k přeplatku na starobním důchodu ve výši 123 844 Kč a podle § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, byl žalobce povinen tento přeplatek na starobním důchodu vrátit.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, v níž žalované vytkl nesprávné skutkové zjištění, podle něhož byl v období od 10. 1. 2005 do 31. 12. 2005 zaměstnán v pracovněprávním vztahu sjednaném na dobu neurčitou. Uvedl, že byl od 1. 9. 1964 v nepřetržitém pracovním poměru, který trval až do 31. 12. 2005, a k tomuto datu byl ukončen dohodou o změně pracovní smlouvy ze dne 6. 1. 2005. K okamžiku vzniku nároku

na starobní důchod (10. 1. 2005) se nacházel v pracovněprávním vztahu založeném pracovní smlouvou (přijetím do pracovního poměru) v režimu § 276 odst. 1 a 3 zákona č. 65/1965 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů (s účinností od 1. 1. 2007 nahrazen zákonem č. 262/2006 Sb., zákoníkem práce – pozn. soudu), podle něhož se podle zákoníku práce posuzují též pracovněprávní vztahy vzniklé před 1. 1. 1965, přičemž jeho trvající pracovní poměr byl změněn dne 6. 1. 2005 dohodou o změně pracovní smlouvy, kterou byla sjednána změna v době trvání pracovního poměru z doby neurčité na dobu určitou, tedy do 31. 12. 2005, čímž vyhověl podmínkám § 37 zákona č. 155/1995 Sb. Tomu odpovídalo i jeho odvolání z funkce ředitele školy, které dne 28. 12. 2005 provedl její zřizovatel s účinností ke dni 31. 12. 2005.

Žalobce dále konstatoval, že jeho pracovní poměr k zaměstnavateli zanikl nikoli jeho odvoláním z funkce ředitele školy, nýbrž uplynutím doby, na kterou byl pracovní poměr sjednán dohodou o změně. Vyjádřil názor, že pracovní poměr vzniká jmenováním jen u těch zaměstnanců, kteří před jejich jmenováním nebyli v pracovním poměru k zaměstnavateli, u něhož jsou zaměstnání. V jeho případě byl žalobce již před jmenováním do funkce ředitele školy zaměstnancem na základě pracovní smlouvy, přičemž jmenováním do funkce ředitele mohlo dojít toliko ke změně druhu práce v pracovněprávním vztahu založeném pracovní smlouvou. S ohledem na tyto skutečnosti navrhl, aby soud rozhodnutí žalované zrušil.

Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že si žalobce, jako ředitel školy, sám sobě, a to bez souhlasu zřizovatele školy, změnil dne 6. 1. 2005 pracovní smlouvu z doby neurčité na dobu určitou do 31. 12. 2005. Tuto dohodu proto z důvodu absence vědomí a úkonu zřizovatele školy považovala za neplatnou. Žalobcův pracovní poměr vznikl dřívějším jmenováním do funkce ředitele školy, a to na dobu neurčitou, přičemž pracovněprávní vztah založený jmenováním na dobu neurčitou byl změněn až zřizovatelem školy v podobě žalobcova odvolání ze dne 28. 12. 2005 ke dni 31. 12. 2005 a opětovného jmenování do funkce ředitele školy ze dne 28. 12. 2005, tentokrát již však na dobu určitou od 1. 1. 2006 do 30. 6. 2006. Proto po celé rozhodné období od 10. 1. 2005 do 31. 12. 2005 žalobce nesplňoval podmínku § 37 zákona č. 155/1995 Sb. v podobě pracovněprávního vztahu sjednaného na dobu určitou. Navrhla, aby žalobu soud zamítl.

Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, rozsudkem ze dne 17. 10. 2006, č. j. 54 Cad 56/2006 - 29, žalobu žalobce jako nedůvodnou zamítl. Uvedl, že žalobce jako vedoucí zaměstnanec - ředitel školy - byl ke dni uzavření dohody o změně pracovní smlouvy ze dne 6. 1. 2005 zaměstnán v pracovním poměru na dobu neurčitou založeném jmenováním do funkce ředitele. Jelikož však žalobce byl zaměstnancem již z dřívějšího období před jmenováním, změnilo jmenování jeho pracovní poměr vzniklý na základě pracovní smlouvy ze dne 1. 9. 1964 tak, že ke dni 6. 1. 2005 obsahem pracovního poměru byla práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele vzniklá na základě jmenování a nikoli na základě pracovní smlouvy. Podle názoru soudu, má-li dojít ke změně pracovního poměru založeného jmenováním, musí se tato změna týkat práv a povinností odvíjejících se od jmenování. Práva a povinnosti z původní pracovní smlouvy se transformovaly do nových práv a povinností založených jmenováním. Dále soud konstatoval, že byl-li odvolán z funkce, která podléhá jmenování, zaměstnanec, který již byl u téhož zaměstnavatele v pracovním poměru před svým jmenováním do funkce, jeho původní pracovní poměr se neobnovuje. Uzavřel, že funkční období jmenovaného nelze zkrátit změnou předchozí pracovní smlouvy, a to proto, že pracovní smlouva byla nahrazena jmenováním.

Soud s ohledem na své závěry shledal dohodu o změně pracovního poměru ze dne 6. 1. 2005 neplatnou, když vyjádřil, že k platnému zkrácení pracovního poměru došlo až žalobcovým odvoláním z funkce ředitele školy ke dni 31. 12. 2005, přičemž se do tohoto dne nacházel v pracovním poměru založeném jmenováním na dobu neurčitou. Nesplňoval proto podmínku § 37 zákona č. 155/1995 Sb. pro souběh výplaty starobního důchodu s příjmem z výdělečné činnosti na základě pracovněprávního vztahu, byl-li tento vztah sjednán na dobu určitou, nejdéle však na dobu jednoho roku, lze-li jej podle zvláštních právních předpisů sjednat.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Namítl nesprávný závěr soudu, že k platnému ukončení pracovního poměru na dobu neurčitou došlo až jeho odvoláním z funkce ze dne 28. 12. 2005 s účinností ke dni 31. 12. 2005, když podle § 65 odst. 3 zákoníku práce pracovní poměr odvoláním z funkce nekončí. Stěžovatel byl jako ředitel a statutární orgán školské právnické osoby oprávněn jednat jejím jménem a vystupovat v příslušných právních vztazích, k čemuž patří i možnost sjednání dohody o změně pracovního poměru, kterou uzavřel jako ředitel - zaměstnavatel na straně jedné se zaměstnancem - sebou samotným, na straně druhé. Dohoda ze dne 6. 1. 2005 je tak podle něj platná a plně vyhověla podmínkám § 37 zákona č. 155/1995 Sb. S ohledem na tyto skutečnosti navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, pobočky v Pardubicích, ze dne 17. 10. 2006, č. j. 54 Cad 56/2006 - 29, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že nemá žádné výhrady k rozsudku krajského soudu, který podle jejího názoru rozhodl zcela zákonně a správně posoudil právní otázku. Navrhla proto, aby byla kasační stížnost jako nedůvodná zamítnuta.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvod odpovídající § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud při tom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikována nesprávná právní norma, popřípadě je aplikována správná právní norma, která je však nesprávně vyložena. Podle stěžovatele soud pochybil v právním posouzení, podle něhož byl v době výplaty starobního důchodu v období od 10. 1. 2005 do 31. 12. 2005 jeho pracovní poměr uzavřen na dobu neurčitou. Dohodu o změně pracovní smlouvy ze dne 6. 1. 2005, kterou byla změněna doba trvání pracovního poměru z doby neurčité na dobu určitou, shledal soud neplatnou, čímž podmínce § 37 zákona č. 155/1995 Sb. podle soudu stěžovatel vyhověl teprve okamžikem, kdy byl zřizovatelem, po svém předchozím odvolání, jmenován do funkce ředitele školy na dobu určitou.

Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s právními závěry krajského soudu, že teprve od okamžiku, kdy byl stěžovatel podle § 166 zákona č. 561/2004 Sb. školský zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský zákon“) zřizovatelem jmenován s účinností od 1. 1. 2006 do 30. 6. 2006 do funkce ředitele školy, splnil podmínky stanovené § 37 zákona

č. 155/1995 Sb., v podobě existence pracovněprávního vztahu uzavřeného na dobu určitou. Do 31. 12. 2005 tudíž stěžovatel podmínkám § 37 zákona č. 155/1995 Sb. nevyhovoval a výplata starobního důchodu v souběhu s příjmem z výdělečné činnosti z pracovněprávního vztahu na dobu neurčitou mu nenáležela. Podle názoru Nejvyššího správního soudu, který správně vyjádřil již krajský soud, u jmenovaných zaměstnanců, kteří jsou již u svého zaměstnavatele zaměstnáni v pracovním poměru, dochází k přeměně existujícího pracovního poměru na pracovní poměr založený jmenováním.

K přeměně pracovního poměru u stěžovatele - ředitele školy - došlo s účinností od 1. 1. 1995 na základě § 6 odst. 2 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, jmenováním ve smyslu § 27 odst. 4 zákoníku práce. Jmenován byl do této funkce jednostranným projevem vůle oprávněné osoby. V současné době, s účinností od 1. 1. 2005, je oprávněnou osobou podle § 166 odst. 2 školského zákona její zřizovatel. Po dobu trvání pracovního poměru u výkonu funkcí obsazovaných jmenováním je třeba respektovat, že podle zákoníku práce se k jeho vzniku, změně či zániku vyžaduje jednostranný právní úkon. Nelze však připustit, aby případné změny v obsahu či dokonce samotném trvání existence pracovního poměru mohly být realizovány jednostrannými úkony jmenovaného zaměstnance, byť by zastával funkci ředitele školy, o čemž by ani zřizovatel nemusel být informován. U zaměstnanců, kteří vykonávají funkce obsazované jmenováním podle § 27 odst. 4 a 5 zákoníku práce, převažují v případě vzniku, změn či zániku jejich pracovního poměru jednostranné úkony těch, kteří disponují oprávněním jmenovat.

Byl-li stěžovatel jmenován, se svým souhlasem, do funkce ředitele školy, jedná se o výkon funkce obsazované jmenováním podle § 27 odst. 4 zákoníku práce. Existoval-li dříve mezi tímž zaměstnancem a zaměstnavatelem pracovní poměr založený pracovní smlouvou, tento se po dobu výkonu jmenované funkce mění a posuzuje jako pracovní poměr založený jmenováním ve smyslu ustanovení § 65 a násl. zákoníku práce. Pokud chtěl stěžovatel svůj pracovní poměr uzavřený na dobu neurčitou změnit na pracovní poměr uzavřený na dobu určitou, nemohl platně postupovat cestou dohody - změny původní pracovní smlouvy, nýbrž, s ohledem na shora uvedené závěry, pouze cestou změny doby, provedenou zřizovatelem.

Stěžovatel se tak mohl a měl obrátit na zřizovatele školy, jenž by svým jednostranným právním úkonem provedl změnu trvání pracovního poměru z doby neurčité na dobu určitou. Po dobu výkonu jmenované funkce lze tedy provádět změny trvání pracovního poměru vzniklého jmenováním jen ze strany zřizovatele. Dohoda uzavřená mezi stěžovatelem - ředitelem na straně jedné a stěžovatelem - zaměstnancem na straně druhé dne 6. 1. 2005 nemohla vést ke změně doby trvání pracovního poměru založeného jmenováním; proto stěžovatel nemohl splnit podmínku vyjádřenou v § 37 zákona č. 155/1995 Sb. v podobě existence pracovněprávního vztahu na dobu určitou, jako, v tomto posuzovaném případě, *conditio sine qua non* pro souběh výplaty starobního důchodu a příjmu z výdělečné činnosti z takového pracovněprávního vztahu.

Ze shora uvedeného vyplývá, jak správně konstatoval i krajský soud, že stěžovatel byl v období od 10. 1. 2005 do 31. 12. 2005 zaměstnancem nacházejícím se k zaměstnavateli v pracovním poměru na dobu neurčitou, kdy teprve dne 28. 12. 2005 s účinností od 1. 1. 2006 byl jmenovacím aktem zřizovatele jmenován ředitelem školy, a to na dobu určitou – do 30. 6. 2006. Teprve od tohoto okamžiku počal splňovat podmínky vyjádřené § 37 zákona č. 155/1995 Sb.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalované v dané věci náhradu nákladů řízení podle zákona nelze přiznat.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. června 2007

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu

